

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

LETO (AÑO) XLVIII (42)

Štev. (No.) 13-14

BUENOS AIRES

13 de abril — 13. aprila 1989

MATI SLOVENIJA

GOVOR LIC. ANDREJA ROTA NA 34. SLOVENSKEM DNEVU V SLOVENSKI VASI V LANUSU

Na prireditvah, kakršna nas danes druži, navadno govornik spregovorja o aktualnih temah. Tako naj bo tudi danes, čeprav poudarek ne bo sloven na aktualnosti, temveč na trajnem pomenu današnjega gesla — MATI-SLOVENIJA. Gre namreč za besedi, ki smo ju že tolkokrat slišali, da ju pri spregovarjanju in poslušanju komaj še razpoznamo. Kakor toliko drugih besed, ki jih mora prevečkrat slišimo in površno uporabljamo. Vendar — koliko rodov je poteklo, da sta dobili današnji zven in tudi današnji prezir. Slovenija doživlja urešnictev poezije Franceta Prešerena, hkrati pa smo lahko upravičeno ogorčeni nad preziranjem slovenčine, ko je v Sloveniji naš jezik le na papirju enakopravni jugoslovanski jezik.

sedov Slovencev; zakaj tiha asimilacija na Goriškem in Tržaškem; ni nam mogoče razumeti nekatere v Sloveniji, ki kujejo jugoslovanstvo in pozabljajo na svoje slovenstvo; tudi ne tistih, ki ločijo prave od nepravih Slovencev; težko je doumeti prelivanje mnogih izseljencev iz slovenske zavesti v angleški, bodisi severameriški, kanadski ali avstralski svet; težko nam je dojeti pozabljanje slovenske zavesti v razsebljeno mentaliteto slovenskih odpadnikov v argentinskem svetu.

Hudo je, če si prikrivamo resnico. Da so v Sloveniji danes postali pozorni na našo politično, nazorsko emigracijo, na našo skoraj polstoltno tradicijo, ne pomeni dosti. Marsikdo bo mislil, da je naše delo opravljeno, da je že mogoče počivati

nihče verjet, a prikrivanje resnice je opravilo svoje. Vendar narod naš dokaze hrani. Hranimo jih mi, hranijo jih naši očetje in matere, hočemo jih zapustiti našim otrokom.

Narod gradi. V zaobljubah pred kugo, lakoto in vojsko je bilo zgrajenih mnogo cerkva in naj si je zasluge lastil kakšen knez ali vladar, jim je preprosto ljudstvo dalo svoj pečat. Cerkev nikdar ni bila le kraj, kjer naj bi se preprosto ljudstvo učilo samo poninosti in pokornosti, temveč tudi hiša upanja in enakosti, tolažba v težkih časih. Naj so pravoverni in gospoda, ki je imela prve vrste pri oltarju, v dejanju še tako izdajala Kristusa, ki je evangelij vedno in povsod, neposredno, brez pretvarjanja in slehernemu odprtremu razumljivo govoril večno resnico. Narod je bil tisti, ki je vedno in znova svoje namišljene pastirje vračal na pravo pot.

Narod gradi. Gradi doma, gradi v zamejstvu in zdomstvu. Kdo more namreč prešteti dneve in tedne, leta in desetletja tistih učiteljev, ki posvečajo vso svojo sposobnost, da bi kdo od njim zaupanih otrok mogel spoznati Slovenijo kot svojo domovino?

Kdo more našteti vse tiste duhovnike, ki so tiho, brez vidnih priznanj vcepljali v svoje ljudstvo krščanska v slovenske vrednote, da ne bi zašel na stranpot?

Kdo more iz pozabe priklicati neverjetno število tistih, ki so pometaли šolske prostore, postavljali klopi za prireditve, pisali vabilna in članke za naše liste, raznašali časopise, pekli krofe za slovenske prireditve in morda, če jim je še kaj moči ostajalo, še sami prisledili k poslušalcem, gledalcem itd. Bilo je delo marljive čebelice, ki je pripravljala hrano bodočemu zarodu in prav je, da se jih danes spomnimo.

Kajti po mnogih se danes poimejujejo stavbe, šole in podobno, pa naj bo to Janez Hladnik, ravn. Marjan Bajuk, škof Gregorij Rožman, in to je prav, a njihova ljubezen ni bila nič večja od tiste matere, ki je od rojstva otroku presajala svojo ljubezen, od očeta, ki je s ponosom branil svoja prepričanja v borbi in potem desetletja garal, da je ustvaril svoj dom in dom slovenskih družin.

Kako čudovita je ta domovina v zdomstvu, kako veličastna in vendar kako krhka. Saj se lahko v kratkem iznini in iz nje ostanejo le stavbe, orumele knjige in kup razvalin.

Boj za standard je ponavadi tisto gonilo, ki vleče mladino proč od skupnostnega življenja, in tista napaka starejših, ki jo pozabijo mladini odpraviti. Njihova preprosta računica, „spravil te bom k boljšemu kruhu“, je popolnoma zgredena, saj ne upošteva drugih vrednot duhovne narave, ki jih starejši še sami ne spoštujejo, kaj šele mladina.

Samo eno je potrebno — ljubezen. Ne toliko ljubezen v samoumevnem, izkustvenem reči. Odkar so narodi dobili svoj krst in se razlikujejo eden od drugega, jim dokončno identitetno mero ne dajejo heroji in misleci — čeprav smo zanje upravljeno hvaležni — ampak svetniki, znani in neznani, ki polnijo mero ljubezni. Biti svetnik danes pa ni lahka stvar in zadeva trenutka. Biti svetnik pomeni tlačansko garanjo let in desetletij v službi naroda, v službi slovenstva. Danes se v domovini sprašujejo, kaj je bilo tisto, kar nas je ohranilo narodu: slovenstvo ali vera? Mi pa se prav tako na tem

34. Slovenski dan

DOPOLDANSKI SPORED

Slovenski dnevi se izmenoma prirejajo v naših večjih prostvenih domovih. Tako je letos prišla vrsta na Hladnikov dom v Slovenski vasi v nedeljo, 2. aprila 1989.

Že zjutraj so pričeli prihajati oddorniki slovenskih Domov ter drugi gostje, pa tudi domačini iz Slovenske vasi, na vrt Hladnikovega doma, kjer se je slavnost pričela z dviganjem zastav in petjem obeh himen, nato pa je zbrane pozdravil predsednik okrajnega Doma Stanislav Mehle:

Ob otvoritvi 34. slovenskega dne izrekamo rojaki Slovenske vasi vsem navzočim našo dobrodošlico. Vsem Slovencem, širom Argentine in po svetu ter bratom in sestram v rodni domovini naš prisrčen pozdrav. Želim, da ste danes med nami veseli, dobro razpoloženi, v lastnem domu.

Veseli smo, da ste se v tako velikem številu odzvali k sodelovanju. Čutim veliko dolžnost, da se zahvalim za vso pomoč vsem bratskim Domovom in vodstvu Zedinjene Slovenije pri pripravi tega velikega praznika slovenske skupnosti v Argentine. Zahvala vsem, ki se danes žrtvujete in delate, da bo ta dan res lep Slovenski dan. Vsi naj občutimo, da smo združeni in kot taki močni in da veliko zmoremo.

Zahvala Bogu za tako lep dan, za moč, da smo spoznali in dojeli klic po naši bratski edinstvi, klic po naši narodni zavesti, kar nas je vodilo, da smo s takim navdušenjem pripravljali prireditev.

Prosimo pri sveti daritvi za nas, za našo skupnost, za vse rojake v svetu ter za našo ljubo Slovenijo, da bi se vsa dogajanja in vse odločitve pravilno rešile. Bog daj, da ne bi naš narod bil ponovno vržen v kruto in neznosno trpljenje, marveč naj mu zasveti resnična luč svobode.

Vsi skupaj pa preživimo ta Slovenski dan v resničnem bratskem duhu:

Volja vsa za Boga,
moč srca — zate Slovenija.

Nato so se prisotni uvrstili v sprevod, ki je za slovenskimi zastavami krenil po ulicah v slovensko cerkev Marije Kraljice k maši. Hiše Slovencev so bila za to priložnost okrašene s slovenskimi zastavami, kar je dajalo posebno obeležje, saj žive samo tukaj Slovenci bolj strnjeno.

Nato se je pričela maša v polni cerkvi. Maševal je delegat msgr. dr. Alojzij Starc skupaj s superiorjem

Naj vsakdo, ki je udeležen na tem prazniku slovenstva, stori, ne samo, kar mora, ampak tudi kar more. Ta ko ne bomo več toliko v skrbih za naš življenjski čolnič, saj bo premagal vse viharje, ki mu pretijo. Ne pretijo pa samo njemu, pretijo tako narodu v domovini, kakor nam v izseljenstvu.

slovenskih lazaristov. Janezom Petkom in gostom delegatom slovenskih dušnih pastirjev v Nemčiji msgr. Janezom Zdešarjem, ki je tudi imel homilijo. V njej je poudarjal, da moramo biti zvesti slovenstvu, obdržati še dalje svojo skupnost in jo razvijati, ne smemo podleči možnim napakam kot npr. zaverovanosti vase.

Mašo je vodil dr. Andrej Fink, berila pa sta brala prednica SDO Ivana Tekavec in predsednik ZS arh. Jure Vombergar.

Po maši se je — po staro slovenski navadi — razvila pogovor pred cerkvijo, nato pa so domačini odšli domov, gostje iz drugih okrajev pa so šli na kosilo v Hladnikov dom, ki so ga okusno pripravile lanuške gospodinje.

POPOLDANSKI SPORED

Po kosilu so gostje pričeli prihajati na igrišče, kjer je bil predviden začetek tekmovanja. Začeli so prihajati tudi drugi udeleženci Slovenskega dne.

Ob treh popoldan se je pričela prva točka: tek na 5.000 metrov. Start je bil pripravljen na igrišču, kjer so se razvrstili tekmovalci iz Slovenske vasi, Ramos Mejia in San Martín. Vpisalo se je 9 fantov in ena žena, ki je tekla skupaj z njimi. Naporni tek se je razvил po ulicah v Slovenske vasi, kjer so rojaki vzpodbjali tekače z glasnimi klici.

Po kakih dvajsetih minutah je pričekel zmagovalec na cilj, ki je bil tudi na igrišču pred zbranimi gosti. To je bil Tone Žitnik iz Slovenske vasi (s časom 19:37), ki je bil deležen velikega odobravanja. Za njim je kot drugi pritekel Marko Vombergar — Ramos Mejia in kot tretji Martin Petkovsek iz San Martina.

Za njimi so se razvrstili po vrsti Stefan Burja, Marjan Petkovsek, Bogdan Žitnik, Lojze Lavrič, Janez Lavrič in Bogdan Magister. Posebne pozdrave je bila deležna edina ženska Kristina Grbec Žitnikova iz Slovenske vasi, ko je pritekla na cilj.

Zatem se je pričelo tekmovanje v plavanju. Povedati moramo, da se je tako tekmovanje odigralo med nami prvikrat, ker je pač šele mesec dni, kar so v Slovenski vasi odprli plavalni bazen, ki so ga zgradili slovenski lazaristi z uporabo Slovencev in argentinskih faranov. V lepem novem poslopu se je zbral veliko rojakov, ki so z zanimanjem spremljali plavanje, ki je vse navdušilo.

Prijavljenih je bilo veliko število mladih obeh spolov. Najprej so plavali 25 m prosto, moški in ženske. Ker jih je bilo veliko, so se prej pomerili v serijah, ki so klasificirale v finalne tekme. Tam so dosegli naslednje rezultate: pri moških je bil prvi Igor Ahčin (Pristava), za njim pa Aleks Ahčin, Marjan Berčič, Aleks Kastelic, Jure Javoršek in (Nadaljevanje na 4. str.)

Vemo, da smo Slovenci!

Bariloče, 19. marca 1989

Spoštovani g. urednik!

Želela bi v našo „Svobodno Slovenijo“ napisati nekaj opomb k članku, priobčenem v Buenos Airesu, 9. marca 1989, pod naslovom „Primorci se obračajo po vetrui“. Ta članek, ki ga je objavilo Delo v Ljubljani, 4. februarja, je zmeden in vsebuje neresnice. Je to pogovor Marka Jenšterleta z gospo Majdo Sosič, predsednico društva Triglav v Buenos Airesu. Če bi morala odgovoriti na vse, kar bi bilo v zvezi s tem pogovorom treba pojasniti, bi bilo predolgo, zato se bom ustavila ob dveh trditvah gospe Sosič:

1. „Včasih mislim da“ Primorci zato nimamo narodne zavesti, „ker nikoli ne vemo, kaj smo. Smo Italijani, Slovenci, Jugoslovani, Argentine.“

2. „Primorci imamo na primer slabo navado obračanja po vetrui.“

Cepav pripoveduje gospa Sosič, da je tudi ona povojna emigrantka, (prišla je z družino v Argentino leta 1946) poudari tudi, da se ni priključila povojni politični emigraciji, ker je bila „naša družina povsem drugačnega mišljenja“.

Dovolite, draga gospa, da se vam predstavim: Ime mi je Lučka Kralj, rojena v Gorici pod Italijo in pod fašizmom, poročena s Francetom Jermanom, domobranecem, ki je bil po vojni vrnjen v Slovenijo skupaj z 12.000 razoroženimi, ki so bili pobiti. Ušel. Najden in zaprt; ušel iz ječe in zbežal v Avstrijo. Umrl v Argentini kot slovenski krščanski demokrat 19. 3. 1980. Sem mati petih otrok, stara mati devetih vnučkov, ki vsi govorijo, pojejo in molijo slovensko.

Moj oče je bil dr. Janko Kralj, odvetnik, politik, prevajalec, pisatelj in časnikar. Urednik in tajnik pri Goriški Mohorjevi družbi, pri kateri je sodeloval od leta 1925 do 1943. (Ne vem, če vam je znano, da je Goriška Mohorjeva družba med leti 1925-1940 izdala 1.010.500 slovenskih knjig). Prva slovenska zapečena knjiga pod fašizmom je bila spis mojega očeta „Boji malega naroda“, v katerem govoril o Ircih, ki so se bojevali za narodno prostost. Ko se je okoli leta 1930 večina slovenskih intelektualcev umaknila na varno v Jugoslavijo, je moj oče prestopovalno ostal v Gorici, da bi delal za Slovence in branil njihove naravne pravice. Postal je voditelj goriških Slovencev in to do leta 1943. S svojimi sodelavci in zaupniki so organizirali podtalno delo in narodni odpor preko Kanalske doline in Beneške Slovenije, Vipavske in Soške doline, Trnovskega gozda,

Brd in vse goriške okolice, medtem ko so na Tržaškem delovali v glavnem rojaki liberalnega mišljenja.

Slovenska knjiga je prihajala tedaj podtalno, preko zaupnikov, laikov in duhovnikov do vsakega slovenskega doma. Takrat smo bili vsi Slovenci prijatelji; čeprav različna politična mišljenja smo se spoznavali; važno je bilo, da si bil zaveden Slovenc.

Rastli smo kot otroci, draga gospa, v enakih okoliščinah kakor vi. Morda celo v težjih razmerah, saj je bila naša hiša nadzorovana po italijanskih agentih podnevi in po noči, odkar se spominjam. Kadarkje je oče odšel iz hiše, sta mu vedno sledila dva „kvešturina“. Noč in dan, vsak dan. In vendar, čeprav smo hodili v italijanske šole, je bilo za nas tako preprosto in jasno, da smo Slovenci, saj smo zaradi tega bili preganjani. Jezik se je pri nas gojil, otroci smo imeli zvezke za slovenščino, v katere smo pisali, kar nas je „tata“ učil (v pičlih uricah, ko je lahko bil z nami), in z velikim spoštovanjem smo delali to, kar je bilo zunaj prepovedano. Ljubili smo svoj jezik, pesmi, našo kulturo, tako kot svoje starše. Še vsa tesnoba otroškega strahu, ko smo ponoči imeli preiskave ali ko so očeta odpeljali v ječo ali na kvesturo, ni bila nikdar vzrok, da ne bi vedeli jasno, kaj smo. Saj je krivčno prejanje naravnih pravic, kot je materin jezik, samo okreplilo našo narodno zavest. Doma nas niso učili sovražiti Italijane, pač pa bratnici, kar je našega. Katekizem smo se učili na skrivaj v mali zakristiji cerkve sv. Ivana z msgr. Andrejem Pavlico, svetim in izobraženim možem. Moj oče je bil velik narodnjak in poleg družine, ali z družino, je bila njegova velika ljubezen naše trpeče ljudstvo. Ne bom nikoli pozabila nešteto preprostih ljudi, ki so čakali na njegovo pomoč ali nasvet bodisi pred pisarno bodisi doma.

Bil je človek, ki je ljubil svobodo, globoko študiral socialne probleme in ureditev družbe s krščanskega vidika ter mnogo let posvetil študiju komunizma. Ni sprejel fašizma, ker je to bila zmota in diktatura, ki je zatirala našo manjšino. Odklanjal je vsak totalitaristični sistem in zato tudi komunizem. Jasno je videl, da se pod „Osvobodilno fronto“ skriva međunarodno marksistično gibanje, videl je zavezništvo s Stalinom in z ruskim boljševizmom, ki bo skušal podprtiti narode s svojo materialistično misljenjem. Videl je da le naprej. Predvideval je nevarnost komunizma za naš narodni obraz, in to tudi povedal. Zato je bil obojen na smrt, ker je drugače mislil. Ta-

ko tudi mnogo drugih, ki so začeli padati, bili „likvidirani“, obojeni ali pa so „izginili“. Oče je bil demokratičen Slovenec in veren katoličan. Naša družina se je zato zvesta njegovemu prepričanju priključila politični povojni emigraciji.

Vaša trditev, draga gospa, da Primorci ne vemo, kaj smo, ni samo netočna, ampak je žalitev za vse Primorce, ki slovensko čutijo, so se svojega rodu zavedali, se borili za slovenski obraz, trpeli, bili po ječah, konfinacijah, preganjanju in zaničevanju. Na tisoče Primorcev ni nikdar dvomilo in tudi danes ne dvojni, kaj so. Vemo, da smo Slovenci! Končno, prav zaradi zavednih Slovencev, ki so vzdržali v narodni zavesti na Tržaškem, Goriškem in na vsem slovenskem ozemlju pod Italijo, naša beseda in pesem tam živi in rasteta.

Nikdar ne bom pozabila, ko so se odprle slovenske šole v Gorici! Naj povem samo, da nas je bilo v 1. razredu nižje gimnazije za enajst paralel, to se pravi, okoli tristo otrok. Kakšno navdušenje teh mladih, večinoma kmečkih slovenskih otrok! Ne drži vaša trditev, draga gospa. Mladina danes, tudi pod Italijo, lahko uživa svobodo vzgoje v materinem jeziku in je zato vaša trditev tudi za vse tam živeče Slovence žalitev. Zaveden Slovenec tam ali tukaj je stvar ponosa in zvestobe.

Morda se to, kar trdite, godi vam, gospa Sosič, ali nekaterim članom vašega društva, a to ni splošen problem Primorcev, ne moj ne moje bratnici, kar je našega. Katekizem smo se učili na skrivaj v mali zakristiji cerkve sv. Ivana z msgr. Andrejem Pavlico, svetim in izobraženim možem. Moj oče je bil velik narodnjak in poleg družine, ali z družino, je bila njegova velika ljubezen naše trpeče ljudstvo. Ne bom nikoli pozabila nešteto preprostih ljudi, ki so čakali na njegovo pomoč ali nasvet bodisi pred pisarno bodisi doma.

Bil je človek, ki je ljubil svobodo, globoko študiral socialne probleme in ureditev družbe s krščanskega vidika ter mnogo let posvetil študiju komunizma. Ni sprejel fašizma, ker je to bila zmota in diktatura, ki je zatirala našo manjšino. Odklanjal je vsak totalitaristični sistem in zato tudi komunizem. Jasno je videl, da se pod „Osvobodilno fronto“ skriva međunarodno marksistično gibanje, videl je zavezništvo s Stalinom in z ruskim boljševizmom, ki bo skušal podprtiti narode s svojo materialistično misljenjem. Videl je da le naprej. Predvideval je nevarnost komunizma za naš narodni obraz, in to tudi povedal. Zato je bil obojen na smrt, ker je drugače mislil. Ta-

Na vašo drugo trditev, da se „Primorci obračamo po vetrui“ naj dodam le to, da jaz mislim prav enako, kot je mislil moj dragi „tatiček“. Želim zase in za svoj narod svobodo v mišljenju, izražanju in delovanju pa versko svobodo, svobodo vzgoje svojih otrok, ob spoštovanju do drugače mislečih, kajti edino svoboda omogoča razvoj celega človeka.

Če Bog da, bom ostala zvesta do smrti tako slovenstvu kakor krščanstvu in vam povem, da sem mirna, trdna in vedno bolj prepričana, da je bilo mišljenje mojih staršev pra-

pa čeprav na račun volilnega boja.

Seveda pa ni dovolj, če vidi jasno le voditelj. V malem narodu je še posebno potrebna zaslomba ljudstva, da si more voditelj kot je bil dr. Korošec privoščiti drzna taktiziranja. Morda je bila napaka njegove stranke, da je dokončno cilje svojega politika premalo širila med ljudstvo. A tudi to drži le gledano nazaj, kajti v resnicu gre za razmeroma kratko časovno obdobje, pa tudi sicer je bilo zaradi razmer v deželi lahko modreje molčati, dokler cilj ni bil dosežen.

Vsekakor bi bilo volilno zavezništvo v JRZ le malopomenben politični ovinek, če mu kasnejši dogodki v vojni in revoluciji ne bi vzeli pravilne zgodovinske dimenzije.

To Koroščeve politiko večina demokratičnih Hrvatov prav dobro razume in če jo kdo res zameri, kot pravi Bučar, je lahko le zato, ker se ni dovolj pogobil v tedanje razmere.

Žalostno pri vsej stvari pa je, da je dr. Korošča prehitela smrt, predno je mogel izvesti tudi slovensko avtonomijo, ki je bila praktično dosegrena tisti hip, ko so Srbji pristali na hrvaško. Pa niti Koroščeva smrt ne bi mogla več kot zaksnititi omenjene reforme. Začeto delo bi dokončal dr. Kulovec, da ni prišlo do vojne. Tako pa se je lahko slovenska mladina znašla v prelomnih dogodkih pod vtisom nedoslednosti in morda celo nesmiselnosti Koroščeve politike. Niso je razumeli iz enostavnega razloga, ker ji niso sledili

Slovenčina - moj jezik

Vsek živ jezik je razdeljen na na-rečja. Zakaj in kako je to nastalo, o tem premišljajo pametni ljudje že od nekdaj. Nihče ne bo tega preprečil ali kaj spremeni. Še med člani iste družine se najdejo razlike v izražanju. Ljudje iz raznih krajev in pokrajini se po govoru med seboj ločijo. Po naglasu ali obliki kakšne besede lahko spoznaš, od kdo je kdo doma. Vse to je zanimivo, prisrčno in domače, dokler se ti ljudje ne mešajo z drugimi, ki imajo očitno drugačen način izražanja. Takrat nastane nekaj podobnega kot med petelinčki, ki se nenadoma znajdejo na istem gnoju, pa so doma z različnih dvorišč. Zraste nam greben. Vsaj z obrazom pokažemo, da nam ni všeč narečje, drugačno od našega.

Prav tega nam manjka: popravljati in popravljati se! Brez strahu, žalitve ali posmeha. Iz ljubezni do jezika, do naroda. Ni dovolj, da imamo na avtomobilu izvirno nalepko, če gremo v narodni noši na slovesnost, če se zanimamo za naše folklorne plese, če skrbimo za naše zabavne in druge prireditve. Vse to nas navdušuje, daje zagor, veselje. A če bomo pustili, da se v nas zadržajo majhne napake, če bodo naši izrazi izgubljali moč in sočnost, bo skelet našega izražanja počasi, neopazno, a nepopravljivo razpadel. Ne bo nam pomagalo vištenje naše zavste in v velikimi črkami napisan rodovnik. Ostali bomo samo še potomci nekega naroda, ljudje, katerih predniki se bodo v grobu obratili in z glavami tolkli v lesene pokrove: „Zakaj se nismo potrudili takrat, ko to niti ni bilo težko! Samo malo ljubezni bi morali vdihnil med vso tisto folklorno bogastvo...“

M. A.

Los festejos del Día Esloveno

El diario La Nación publicó una reseña sobre el festejo del 34º Slovenski dan, ocurrido el pasado 2 de abril. Presentamos algunos párrafos:

El Día Esloveno, para los inmigrantes de esa nacionalidad, tiene connotaciones muy particulares, porque representa el día en que se organizaron institucionalmente en 1954, hito que afianzó la presencia de la colectividad en la Argentina.

Luego de un almuerzo tradicional que se sirvió en la sede de la entidad, se efectuaron carreras pedestres y de natación; por la tarde, jóvenes y chicas pertenecientes a la colectividad, ataviados con los trajes tradicionales, en los que predominan los colores blanco, negro y púrpura, interpretaron los bailes tradicionales, que le dieron colorido a los festejos, para finalizar con interpretaciones de canciones tradicionales, a cargo de los coros eslovenos de Morón, San Justo y Ramos Mejía.

Los festejos concluyeron con la entrega de premios a los ganadores de las distintas competencias deportivas.

Slovenska Primorka — v čast

mi je — „ki se ne obrača

po vetrui“

Lučka Kralj Jermanova

in ker niso doživeli njenih sadov.

Sadov pa ni bilo, ne ker bi bilo drevo slabo ali ker ne bi bilo negovan, temveč ker ga je sredi zorena uničil požar.

Omeniti pa je treba, da so nekateri sodelavci očitali dr. Korošcu, da ob svojem državno-političnem delu zanemarja stik s svojim ljudstvom. A ker človek ne more več kot zmorre, je skušal dopolniti ali je to iz oportunitizma (to bi bilo seveda žalostno) ali pa, ker mislijo, spoznavajo, primerjajo, rastejo, se osebno razvijajo in poglabljajo v iskanje resnic. To je pa temeljna pravica nas vseh.

Lahko bi še marsikaj odgovorila na vaše ostale izjave, a naj zadostuje, saj iz omenjenih nejasnosti izvirajo vse drugi dyomi.

Iz Patagonije pozdravljam vse Primorce, drage Slovence v Sloveniji, zamejstvu in v emigraciji. Poštevno prisrčen pozdrav pa še slovenskim demokratom, v ponosni zavesti, da čeprav ne „obračamo plašča po vetrui“ bomo, če Bog da, pričakali, kar smo si vedno želeli:

SVOBODO V SLOVENIJI.

Slovenska Primorka — v čast

mi je — „ki se ne obrača

po vetrui“

Lučka Kralj Jermanova

no še ker je bilo vsem jasno, da se ga vzgojo mladine, prosvetno in socialno delo istočasno na moralno in na družbeno področje. To samo na sebi ne bi bilo slabo, a je lahko privedlo včasih do zlorab, usmerjalo kristjane k pozunjanjenosti ter bilo vzrok sporov med duhovniki in laiki tudi v nebitvenih stvareh.

S časom pa je med katoliško mladino zraslo število takih, ki so se odločili za svetne poklice. Tako bi nekako ob prelomu stoletja postal delo duhovnikov na političnem področju nepotrebno. Za to seveda ni bilo treba revolucije, temveč le naravnega razvoja; prav tega pa je ustavila med nami komunistična revolucija.

Naloga narodnega vodstva ob okupaciji je bila silno težka. Bučar povzema njen težavni položaj rekoč, da bi morala „izpeljati obrambno taktilo ob popolni narodni enotnosti...“ (str. 39) kajti sicer „ni močne izvesti tako notranje protislovenske naloge, kot je obrzdanje in usmeritev k dejavnosti nagnjene energije v načrtno samovabljelanje in usmerjeno sproščenje“. (str. 40)

Po tej ugotovitvi bi človek pričakoval razlage, da vodstvo tega načrta ni bilo zmožno izvesti, ker se je sicer pripravljalo na postopen odpor proti okupatorju, a ni upoštevalo možnosti, da bi KP pričela z revolucionarnim bojem. Pa avtor očvidno išče krvde za nadaljnje dogodek najprej v katoliškem taboru, ker je

(Nad. na 5. strani)

MARKO KREMŽAR

Ob usodnih odločitvah

PRIPOMBE OB BRANJU „USODNIH ODLOCITEV“ FR. BUČARJA

Na drugo globalno sodbo naletimo na strane „Usodnih odločitev“, v zvezi s predvojnimi odnosami do jugoslovenskih sosedov.

Slovenske politične stranke, zlasti katoliška, naj bi po avtorjevem mnenju „vedno nastopale izrazito spravljivo in kompromisarsko ter si že v starji Jugoslaviji zapravile ugled kot politične stranke, ki niso sposobne niti voljne učinkovito zastopati in braniti slovenske narodne koriste. Do velikosrbskega unitarizma“ naj bi se obnašale „nebogljeno in si v očeh Hrvatov, ki so se odločno borili za avton

Občni zbor Zedinjene Slovenije

V nedeljo, 12. marca 1989 je bil 42. redni letni občni zbor društva ZEDINJENA SLOVENIJA. Po sv. maši v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval za vse žive in pokojne člane društva prelat dr. Alojzij Starc, so se člani zbrali v gornji dvorani Slovenske hiše.

Predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj je ob 11. pričel občni zbor, pozdravil navzoče in ugotovil, da je bil občni zbor pravilno sklican in da je po čl. 16 državnih pravil sklepčen eno uro po sklicani ob vsaki udeležbi. Po molitvi za pokojne člane društva je predlagal, naj se pošljejo pozdravna pisma predsedniku republike dr. Raúlu Ricardu Alfonsinu, primasu Argentine kardinalu Juanu Carlosu Aramburuju, predsedniku Slovenskega narodnega odbora g. Rudolfu Smersiju, slovenskemu metropolitu nadškofu dr. Alojziju Šuštarju in škofu dr. Janezu Jenku, kar je bilo z aplavzom sprejet. Na pripomoču dr. Savellijsa je bilo sklenjeno, naj se v smislu sklepa lanskoletnega občnega zabora pošljejo pozdravna pisma tudi slovenskim časopisom in revijam, ki izhajajo v svobodnem svetu. Potem je predsednik Alojzij Rezelj prešel na dnevni red:

1) Za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena France Bidovec in Ti-Seljan; za preštevalca glasov pa dr. Anton Šimenc in Božo Fink.

2) Zapisnik prejšnjega občnega zabora je bil soglasno odobren na podlagi podpisov lanskoletnih overovatljev.

3) **POROČILA:** Na vprašanje ali se razpravlja o vsakem poročilu posebej ali o vseh skupaj, je bilo soglasno sklenjeno, da se debatira o vseh poročilih skupaj.

Tajniško poročilo

Tajnik Emil Cof je poročal:

V pričetku leta 1988 je imelo društvo 902 člana odn. članici. V teku leta so se vpisali 4 člani odn. članice. Umrlo je 21 članov ali članic in sicer: Jože Javoršek, Francka Žnidar, Anica Šemrov, Ferdinand Čuk, Metka Amon, Tinka Šušteršič, Anton Krajnik, Natalija Šimenc, Edvard Škulj, Francka Ogrin, Jože Draksler, Anton Rode, Jože Črnak, Anastazija Cvetko, Jože Možina, Jurij Šršen, Franc Pleško, Marija Brolih, Pavel Osterc, Marjan Pograjc in Martin Maček. Svojcem pokojnih,

razen 7, ki so bili v zaostanku s članarino več kot 6 mesecev, so bile izplačane pripadajoče posmrtninske podpore. — V mesecu avgustu je društvo poslalo članom, ki so bili v zaostanku s članarino še za leto 1985 ali več, pisma s prošnjo, naj jo do 1. decembra poravnajo, lahko tudi v obrokih, s pripombo, če do tedaj ne dobimo nobenega odgovora, bomo smatrali, da ne žele biti več člani Zedinjene Slovenije. Od 25 članov nismo prejeli nobenega odgovora; zato smo bili prisiljeni, da jih brišemo iz članstva. Tako je imelo društvo 31. decembra 1988. leta 860 članov in članic.

V teku leta smo prejeli 52 pisem; poslali pa smo 278 dopisov.

Upravni svet je imel v teku leta 1988. 6 rednih sej in še 2 v letosnjem letu; izvršni odbor pa je imel 5 sej. Tudi medorganizacijski svet je imel 5 sej.

Pisarna je redno delovala od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure; enako tudi knjižnica.

V teku leta smo nabavili 72 novih slovenskih knjig v skupni vrednosti A 3.636,50.

Blagajniško poročilo

V odsotnosti blagajničarke cont. Simonke Rajer je prebral bilanco in poročilo o dohodkih in izdatkih tajnik Emil Cof:

Najprej je poudaril, da se je za bilanco, zaključeno na dan 31. decembra 1988, valorizirala vsa aktiva in pasiva v soglasju s sedanjem inflacijo. Ker se ta do sedaj ni jemala v poštev, so nastale v vseh postavkah velike razlike v odnosu z lanskoletnimi, katere je poimenično navedel. Tu navedemo kot primer razliko v kapitalu, ki je od A 31.018,53 prešel na A 781.093,36.

Društvo je imelo v letu 1988 A 205.434,55 dohodkov, v katerih je vključenih A 106.241,00 za šolsko kolonijo v kordobskih hribih in A 27.879,29 dohodkov na Slovenski pričasti v Castelarju. Izdatki pa so bili slediči: Uprava, prireditve in razne podpore A 44.846,29, šolska kolonija A 105.149,49, nakup šolskih potrebskih A 2.787,75, nakup slovenskih knjig A 3.636,50, vzdrževanje in inventar Slovenske pristave A 27.879,29; skupaj A 184.299,32. To je prebitek A 21.135,23, ki pa je samo knjigovodski, ker je v njem v smislu zahtev tukajšnjih oblasti vključena západla, a ne plačana, članarina v znesku A 9.735,00.

Poročilo kulturnega referenta

Kulturni referent Marjan Loboda ml. je poročal:

Kulturno delo v letu 1988 se je pričelo s triintridesetim Slovenskim dnevom 10. aprila v Slomškovem domu; bi je to že triintrideseti po vrsti, kar so Sovenci v Argentini začeli s temi skupnimi proslavami vseh Domov in okrajev. Pod gesлом ŽIVETI HOČEMO, je prirediteljica tega dne Zedinjene Slovenije tudi praznovala štiridesetletno svojega obstoja.

Že zjutraj so se pričeli zbirati Slovenci v Domu. Na častnem prostoru so se zbrali zastavonoši iz posameznih Domov, vsak s svojo zastavo. Slavnost se je pričela z dviganjem obeh zastav, argentinske in slovenske, ob tem pa so vsi prisotni tudi zapeli obe himni. Nato je zbrane goste predvsem še iz Mendoza, pozdravil predsednik Doma Jedenaj Tomazin. Zatem so vsi zbrani odšli v gornjo veliko dvorano, kjer je delegat msgr. dr. Alojzij Starc z okrajnima dušnima pastirjema Jožetom Škerbecem in Tonetom Bidovcem daroval sv. mašo. Med mašo je pel Mladinski zbor iz Ramos Mejije pod vodstvom Tineta Selana. Po maši je sledilo prijateljsko kosilo.

Kmalu popoldne se je pričelo na vrtu živahnemu vrvenju. Vsak slovenski Dom je postavil na dvorišču svojo stojnico, v kateri je bilo gostom na razpolago obilo dobrota. Tokrat so tudi prvici sodelovali s svojo stojnico Bariločani.

Družabno-kulturni del dneva se je pričel, ko so na posebnem odrdu — delo Toneta Oblaka — nastopile po-

Katica Cukjati. Scensko uprizoritev pa je zamislil in pripravil Miklavž Trpotec; v ta namen je izbral mojstra slovenske besede in misli Ivana Cankarja, ki nam je govoril iz srca v srce. Proslava je lepo uspela. Tako med gledalci kakor med igralci je bilo opaziti lepo število mladih.

Z ozirom na nagradni natečaj, ki ga je pred lanskim letom razpisala Zedinjena Slovenija, naj poročam, da je nagrada ostala odprta, ker ni dospelo nič materiala za domobranstvo proslave ali slovenske dneve.

Poročilo šolskega referenta

France Vitrih je pokazal položaj naših šol v pretekli dobi:

Podoba naših šol je mozaik iz majhnih kamenčkov sestavljen slika. Ti kamenčki predstavljajo tih — vendar velika dela. In v to slike je vstavljal kamenčke vsa leta svojega življenja v Argentini počitnik dr. Tine Debeljak.

Bil je velikan duha in kulturni „prvak“ naše skupnosti. Kadar ga je slovenska šolska družina prosila za sodelovanje in pomoč, ni nikdar odgovoril — ne.

Dela njegovega duha bodo vedno prisotna v naših šolah.

V letu 1988 so obstajale slovenske osnovne šole v somestju Buenos Aires in v notranjosti Argentine. V Buenos Airesu: Slovenska hiša, Ramoš Mejia, Castelar, San Martín, San Justo, Carapachay, Lanús — Slovenska vas in Berazategui. V notranjosti: Tucumán, Mendoza, Bariloche in Mercedes — San Luis. V Miramaru je občasno poučeval župnik Boris Koman. Šoli v Slovenski hiši in v Mendozi sta imeli oddelki za špansko govoreče, a tečaj v Mendozi je med letom prenehal delovati.

Sole za slovensko govoreče je obiskovalo 409 otrok, 194 deklic in 215 deklov, za špansko govoreče pa 22 otrok, 11 deklic in 11 deklov.

Poučevalo je 78 učnih moči, 21 v Sloveniji in 57 v Argentini rojenih.

Vodstvo naših šol sestavlja: Marjana Batagelj, Lenčka Božnar, Katica Dimnik, Zdenka Jan, Angelica Klanšek, Ani Klemen, Lenčka Malovrh, Maja Markež, Franci Sušnik, Jožica Zupanc, Jožek Jakšek.

Pri vsaki šoli obstaja odbor staršev, ki skrbi za gmočne potrebe šole. Tem odborom predsedujejo Lojze Modic, Beti Grbec, arh. Jure Vombergar, Jelenc Janez, Jelka Stanič, Marija Petkovšek, inž. Jernej Dobovšek in Maks Ovčjak.

V slovenskih šolah so poučevali naslednji kateheti, učitelji in učiteljice:

San Justo — Balantičeva

Voditeljica: Angelica Klanšek; katehet Anton Bidovec; učiteljice: Danica Malovrh, Marija Zupanc, Mirjam Oblak, Lučka Oblak, Magda Zupanc, Jožica Malovrh, Kristina Gril; petje: Anica Mehle, Andreja Selan, Silvija Oblak; pomoč učiteljem: Ivanka Puhek; predsednik šolskega sveta: Lojze Modic; učencev: 78; 34 deklic, 44 deklov.

Lanús — Slovenska vas — Baragova

Voditelj: Franci Sušnik; katehet: Janez Petek; učiteljice: Marjetka Gerkman, Ivanka Zubukovec, Marija Rozman, Brigitta Cerar, Zlata Adamčič, Mirjam Goljevšek, Marta Šmalec; predsednica šol. sveta: Beti Grbec; učencev: 58; 35 deklic, 23 deklov.

Ramos Mejia — Slomškova

Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učiteljice: Vlado Selan, Saša Omahna, Karla Jakšič, Kristina Hvalica, Alenka Smole, Irena Lobač, Gabrijela Malovrh, Marjan Lobač; predsednik šol. sveta: arh. Jure Vombergar; učencev: 62; 30 deklic, 32 deklov.

Castelar - Pristava — Prešernova

Voditeljica: Maja Markež; katehet: France Bergant; učiteljice: Danica Jerovšek, Cvetka Kopač, Monika Kenda, Nadica Grohar; petje: Mojca Jelenc, Lučka Češarek; predsednik šol. sveta: Jelenc Janez; učen-

Glede cilja, oziroma namena, ki sem si ga nadel na zadnjem občnem zboru, glede sodelovanja in pomoči kulturnim odsekom krajevnih slovenskih domov, naj povem, da sem ga delno opravil. Pomagal sem pri domobranski proslavi v obletnici Slomškovega doma in igral pri zelo uspešni otroški igri Mišmaševa pekarna, ki jo je priredila Slomškova šola.

Dam na pregled občnega zbara opravljeno delo in želim bodočemu prosvetnemu referentu veliko sreča in uspeha.

vila igdo: „Pekarna Mišmaš“ Svetlane Makarovič. Režiral je Klavdija Malovrh Jakoševa, sceno pa je pripravil Stane Snoj. Mladi režiserki je pomagal Friso Beznik, zvest sodelavec naših šol.

Slomškova proslava 24. septembra 1988 na čast očeta slovenskih šol škofa Antona Martina Slomška. Igra „Palčki“ Josipa Ribiča je pripravila Jurčičeva šola, ki jo vodi Ani Klemen z neprecenljivo pomočjo Tineta Kovačiča. Scenerijo sta pripravila Pavel Sušnik in Janko Slabe.

Obe proslavi smo začeli s sv. mašo, ki jo je daroval prelat dr. Alojzij Starc in nam posredoval duhovno misel.

Pri obeh prireditvah je skrbel za luči in zvočne efekte Bogdan Mašter.

Priprava in izvedba iger zahteva veliko žrtev dela in sodelovanja staršev in bivših učencev. Z nastopi in igranjem si šolarji bogatijo besedni zaklad in se izpopolnjujejo v govorici.

Dne 12. marca 1989 smo s sv. mašo začeli šolsko leto 1989. Slovensko gledališče nam je podarilo igro „Figo - Fagole“ Leopolda Suhodolčana v režiji Maksa Boršnika. V vročih poletnih mesecih, ko večina ljudi počiva, so mladi igralci pod njenim vodstvom trikrat na teden vadiči in pripravljali igro v Slovenski hiši!

Šolski odbor z učitelji in učenci sodeluje pri verskih srečanjih: romanju v Luján, procesiji sv. Ročenja Telesa in pri prvem svetem obhajilu. Letos je prejelo več otrok iz mešanih zakonov prvo sveto obhajilo. Kot je v deželi navada, otroki spremišljajo vse sorodstvo. Ljudje, ki ne poznajo naših navad ob slovesnosti prvega sv. obhajila, so bili presečeni. Občudovalo so red, dostojanstvo pogostitve, petje pri sv. maši in se čudili, da vse poteka brez kričanja in prerivanja.

Pred dnevi sem srečal staro matno domačinko lanskoletne prve obhajanke. Ves čas pogovora je obujala spomine na ta dan. Poslovila se je z besedami: „Kamor grem, povod podprijevam, kako lepo slovensko obhajila v slovenski cerkvi.“

V soboto, 10. decembra 1988 je praznovala šola škofa dr. Gregorija Rovšana 40-letni življenjski jubilej. 40 let nepretrganega dela za ohranjanje slovenske besede in idealov, zaradi katerih smo zapustili Slovence.

Dnevi jubilejev so dnevi hvaležnega opomina na javne delavce, ki so že v prvih dneh bivam v Argentini postavili temelje organizaciji naše skupnosti. Na teh temeljih je zrastla tudi slovenska šolska družina. Društvo Slovencev — sedaj ZS — je povezalo idealizem posameznikov v tisto silo, ki nas hrana do danes.

27. Počitniška kolonija od 28. decembra 1988 do 11. januarja 1989 v domu pokojnega dr. Rudolfa Hanželiča.

Kolonije se je udeležilo 115 otrok učencev slovenskih šol; 64 deklov in 51 deklic.

Kolonijo je skrbno vodila voditeljica Prešernove šole gdč. Maja Markež.

Vse šole so bile zastopane. Omembne vredno je večje število udeležencev iz notranjosti države. Iz Mendoze, kjer so že med letom organizirali udeležbo, je prišlo 17 otrok z voditeljico šole Lenčko Božnar in učiteljico Silvijo Bajda. Dva sta prišla iz Tucumana, eden iz Bariloča, ena deklica iz San Luisa in štirje iz Bolivijske. V Bolivijski ne obiskujejo slovenske šole, vendar so bili po znanju materinega jezika svetali zgled rednim učencem slovenskih šol.

Pri organizirani koloniji je tajnik E. Cof doprinzel velik delež. Vso pripravo kolonije je z razumevanjem in vzpodbušanjem spremjal predsednik ZS Lojze Rezelj.

Kolonijo so spremljali: Silvija Bajda, Lenčka Božnar, Ani Klemen, Danica Malovrh, Nevenka Magister, Anica Mehle, Maja Markež, Andreja Selan, Sonja Tomazin, Magdi Zupanc, Toni Javoršek, Tone Rode, Marko Vombergar, France Vitrih, dušni pa (Nad. na 4. str.)

MALI OGLASI

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v Bariločah in okolic; nepremični posli. — P. Moreno 991, 5. nadstr. C. — 8400 Bariloche.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk. T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Peča. Bs. As. — Tucuman 1455, 9. nadstr. E - T. E. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje — Andrej Marolt, Martinez de Hoz 211, San Miguel, T. E. 664-4374.

SANITARNE NAPRAVE
Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odbribev načrtov — Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel, T. E. 664-1656.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernández - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloga, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

„MLADINA“ Majda Vrhovnik

Slovenska politična emigracija

Nadaljevanje članka P. Urbanca

Slovenski režim je z opozicijo ravnal kruto, imeli smo stalinizem v popolnem obsegu in formi. Znano je, da je Stalin Poljakom dajal Titu za zgled, kako je ravnal s politično opozicijo, „to vam je junak“. Doslednost in radikalnost levih diktatur se kaže v preganjaju opozicije celo v inozemstvu. Na tem področju OZNA dosegla ali celo presega sovjetski KGB. Režimu se je zdelo zelo pomembno preprečiti pobeg opozicije. Komandant slovenskih partizanskih enot gen. Kveder je tedaj ukazal: „Preprečite umik tej golazni.“ Znani so primeri, ko so Italijanom in Nemcem nudili umik za ceno predaje domačih nasprotnikov. Najnovejša razkritja angleških dokumentov o slovenski tragediji na Koroškem so še bolj prepričljiva: Jugoslovanska armada na Koroškem je 18. maja 1945 podpisala z angleško armado pogodbo, ki določa v prvem členu umik jugoslovanske vojske 1. maja z zasedene Koroške. V enem naslednjih členov pa obvezuje angleško vojaške oblasti, da vrnejo vse jugoslovanske državljane, vojake in civiliste s Koroške z dnem 4. maja 1945. V večno sramoto Anglije je bila ta pogodba skoraj v celoti izpolnjena. Po intervenciji angleškega Rdečega križa, po posredovanju dr. Meršola se je rešila samo večina slovenskih civilistov.

Da bi opravičila nedemokratski prevzem oblasti, je partija že med revoluciono iskala krivce. Poskušali jih je najti med politiki, v Cerkvi s škofov Rožmanom na čelu, ves čas pa je dober del naroda obtoževala narodnega izdajstva. Danes je ta nujnost, najti neko opravičilo, še bolj potrebna, ker je rezultat revolucije tak, da se mnogi, celo tisti, ki so še do nedavnega bili na strani režima, sprašujejo, zakaj so bile potrebne tako strašne žrtve. Med revoluciono je bilo ogromno žrtev zaradi VOS-a do julija 1942, potem je sledila državljanica vojna z žrtvami na obeh straneh, po zmagi revolucije pa je bila biološko uničena tista vojaška in civilna opozicija, ki jo je doseglia roka partije. Pri vseh teh žrtvah smo danes po 42 letih vladanja KPS pred silno krizo slovenske kulture in civilizacije, pred nevarnim izginotjem slovenske identitete, pred obupnim znižanjem življenjskega nivoja, posledici gospodarskega poloma.

Režim ni nikdar varčeval s krivičnimi obtožbami do politične emigracije. Ne samo da je odsvetoval stike zamejstva in starih emigrantov s politično emigracijo, ampak je izvajal v ta namen velik politični in finančni pritisk. Zamejstvo, posebno še koroški teritorij, je boleč dokaz za to. Vendar je čas prinesel svoje. Pričevanje opozicije, dokumenti okupatorjev in zaveznikov ter cel kup pričevanj najvišjih prvakov revolucije s Titom na čelu potruje

NOVICE IZ SLOVENIJE

SOBOTA, 15. aprila:

Redni pouk Slov. srednjeolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri. V Slomškovem domu bo igra Figole-Fagole ob 20. uri.

V Slovenskem domu v San Martinu plese na vasi v priredbi SDO-SFZ.

V Slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 19.15 sv. maša za pokojne urednike Svobodne Slovenije.

NEDELJA, 16. aprila:

Sestanek staršev otrok Prešernove šole na Pristavi po maši.

Redni letni občini zbor Slomškovega doma ob 10 po sv. maši.

Tombola v Slomškovem domu ob 16. uri.

V Slovenski hiši ob 9.30 skupna mladinska sv. maša, nato sestanek v dvorani.

SOBOTA, 22. aprila:

Razstava olj in akvarelov Ivana Buškove pri SKA; v Slovenski hiši ob 20.

Redni pouk Slov. srednjeolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V Našem domu v San Justu ob 20. uri igra Figole-Fagole. Po igri na razpolago večerja.

NEDELJA, 23. aprila:

Razstava Ivana Buškove v Slovenski hiši od 10.30 do 12 in 16 do 20.

V Slomškovem domu po maši sestanek SLS za vse priatelje in somišljence. Za zaupnike stranke je udeležba častna dolžnost.

NEDELJA, 30. aprila:

Slovensko romanje v Luján.

SREDA, 3. maja:

Redni sestanek ZSMŽ ob 17 v Slovenski hiši; predavanje dr. Katica Cukjati: Oris političnega življenja v Argentini.

NEDELJA, 7. maja:

29. obletnica Slovenskega doma v Carapachayu s celodnevno prireditvijo.

(Nad. s 5. str.)

Pogovor je tekel med znanci in prijatelji ob stojnicah in mizah, mladina se je zabavala ali plesala. Nihče ni hotel še domov. Šele pozno v noči se je vrt Hladnikovega doma umiril.

34. Slovenski dan se je končal. Poživil je medsebojno poznanje in prijateljstvo, poudaril bogastvo in zavzetost za slovensko besedo, potrdil našo enotnost.

Daljše poročilo z lepo sliko o tem prazniku je priobčil juntranjik „La Nación“ v četrtek, 6. aprila in ga v skrajšani obliki posredujemo v izvirniku na drugem mestu.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtekih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Cešarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gd. Julka Moder).

Cena največ štirih vrstic A 12.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — A 40.-.

OBVESTILA

CERKNICA — Slava vojvodine

Kranjske, knjiga Janeza Vajkarda Valvasorja, letos praznuje tristo let prve izdaje. Zato se bodo obletnice še posebej spomnili v Cerknici, ker je Valvasorji prvi opisal bloško smučanje, fenomen Cerkniške jezer in Polharjenje. Pa tudi ožji odbor za pripravo slovesnosti tristoletnice smrti Valvasorja leta 1993 je že osnovan.

DOVJE — Jakobu Aljažu so na stičišču odcepov za Dovje in Mojstrano, ob glavni cesti proti Kranjski Gori, postavili spomenik. Istočasno so tiskali snopič z 12 stranmi o Aljažu in njegovem delu, ozajšanim s slikami.

LJUBLJANA — Avtocesta od Šmarje Sap do Višnje Gore bo predvidoma skončana do konca meseca junija. Del je dolg 12 km in bo imel sčasoma tudi betonsko cestičo.

Slovenska kulturna akcija

2. KULTURNI VEČER

IVAN BUKOVEC

RAZSTAVA OLJ IN AKVARELOV

V Slovenski hiši; otvoritev 22. aprila ob 20. uri. Razstava bo odprtta tudi 23. aprila od 10.30 do 12 in od 16 do 20.

Gostovanje v Slomškovem domu:

Suhadolčanova satira

FIGOLE - FAGOLE

Igra bo v soboto, 15. aprila ob 20. uri.

Vabljeni!

Naš dom - San Justo

FIGOLE - FAGOLE

v soboto, 22. aprila ob 20. uri

v režiji Maksa Boršnika

Po igri na razpolago večerja in dazstava počitniških ročnih del.

DO 30. APRILA 1989

še lahko dobite

KARTO SLOGA

pod dosedanjimi pogoji: vsaj A 600,- naloženih v navadni hranilni vlogi v Mutualu SLOGA. Ne zamudite te ugodnosti!

Natančnejše informacije osebno ali po T. E. v naši glavni pisarni

Bm. Mitre 97 - Ramos Mejía

T. E. 658-6574 / 654-6438

od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure, in v podružnicah.

V SLOGI JE MOČ!

Zavoljo slabega vremena prestavljeni in bo ob vsakem vremenu

v nedeljo, 16. aprila ob 16. uri

Tombola v Slomškovem domu

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 9- 9 5 0 3

G l a v n i u red n i c :

Tine Debeljak ml.

U red n i š k i o d b o r :

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj,

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3224

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije za 1989: Za Argentino A 460; pri pošiljanju pošti A 550; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejni države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Australija, Afrika, Azija 70 USA dol.;